

Základní škola a mateřská škola Hranice,
Struhlovsko, příspěvková organizace

Preventivní program školy pro školní rok 2017 – 2018

Vypracovala: Mgr. Milena Valentová

Členové preventivního týmu:

Školní metodička prevence Mgr. Milena Valentová

Ředitel školy Mgr. Radomír Macháň

Zástupkyně ředitele školy Mgr. Lenka Šatánková

Výchovná poradkyně Mgr. Eva Odstrčilová

Školní psychologka Mgr. Katarína Dutková

Obsah programu:

1. Úvod
2. Charakteristika školy
3. Východiska pro minimální preventivní program
4. Cíle PPŠ
5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2017/2018
6. Metody práce
7. Další aktivity školy
8. Spolupráce s rodiči a veřejností
9. Kontakty s jinými organizacemi
10. Škola a oznamovací povinnost
11. Škola a bezpečnostní plán
12. Školní program proti šikanování tvoří samostatnou část PPŠ
13. Přílohy

1. Úvod

Minimální preventivní program ZŠ a MŠ Hranice, Struhlovsko vychází z následující legislativy:

- ✓ Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže. Dokument MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28
- ✓ Metodický pokyn MŠMT k řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j.: MŠMT-21149/2016
- ✓ Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci postihu záškoláctví, č. j.:10 194/2002-14
- ✓ Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- ✓ Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018
- ✓ Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018
- ✓ Strategie prevence kriminality v ČR na léta 2016 až 2020
- ✓ Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č. j.: 14 423/99-22
- ✓ Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č. j.: 11 691/2004-24
- ✓ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

2. Charakteristika školy

Naše škola je úplná s devíti postupnými ročníky, součástí školy je mateřská škola. Škola disponuje dvěma tělocvičnami a hřištěm, okolí školy umožňuje organizaci mnoha akcí, které přispívají k šíření zdravého životního stylu a vhodného využívání volného času. Rodiče mají možnost sledovat život školy prostřednictvím webových stránek. Žáci se podílí na řízení školy prostřednictvím žákovské samosprávy.

V prevenci rizikového chování používáme různorodé aktivity - besedy, přednášky, audiovizuální pořady, projektové dny, myšlenkové mapy apod. Významnou oblastí v prevenci rizikového chování u žáků je bezpečná škola a pozitivní atmosféra třídy a školy. Preventivní témata jsou v rámci specifické prevence začleňována do vyučovacích hodin ve všech ročnících na 1. i na 2. stupni školy v rámci ŠVP, dále ve spolupráci s různými institucemi zajišťujeme řadu preventivních programů.

V rámci nespécifické prevence škola organizuje pro žáky řadu akcí (přehled na www.stru.hranet.cz), při kterých děti spolupracují v rámci jednotlivých tříd a zapojují do spolupráce se školou i své rodiče, zároveň se žáci naší školy učí sociálním dovednostem. Žáci prvního stupně jezdí na školy v přírodě, absolvují plavecký výcvik, pro žáky druhého stupně škola organizuje adaptační kurzy, týdenní lyžařský výcvik. Žáci se zapojují do různých akcí (např. Záložka do knihy spojuje školy, Daruj knihu, projekt 72 hodin, globální rozvojové vzdělávání ve spolupráci s neziskovou organizací Arpok Olomouc – Živá knihovna aj.). Žáci se v loňském školním roce rovněž zapojovali do volnočasových aktivit pořádaných školou a navštěvovali kroužky a nepovinné předměty.

Škola je zapojena do řady projektů, např. Ovoce do škol, Recyklohraní, do mezinárodního projektu Easter cards aj. Získali jsme titul Zelená škola Olomouckého kraje. Naše škola zaznamenala významný úspěch a získala grant na realizaci dalšího mezinárodního projektu s názvem "3, 2, 1 .. ACTION!" v rámci programu Erasmus+.

klíčová akce 2: Strategická partnerství atd. Jsme zapojeni do Pokusného ověřování Vzdělávací programy paměťových institucí do škol.

3. Východiska pro minimální preventivní program

Všichni pracovníci školy jsou povinni zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit. Jsou povinni předcházet vzniku rizikového chování, veškeré negativní příznaky rizikového chování řešit a neprodleně přijmout vhodná opatření ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem nebo vedením školy. Bezpečnost žáků v průběhu vyučování je řešena ve školním řádu, který definuje základní práva a povinnosti žáků, zákonných zástupců a učitelů.

Učitelé mají také právo na přiměřenou ochranu svých práv před šikanou ze strany žáků, zejména pak proti kyberšikaně.

Základní formou prevence rizikového chování je podpora vzájemných pozitivních vztahů mezi žáky: spolupráce, respekt, tolerance, vědomí sounáležitosti, zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy.

Učitelé dbají na kontrolní činnosti spojené s ochranou před nežádoucími jevy ve vlastní přímé pedagogické činnosti, při dozorech v průběhu školního dne, na školních akcích i akcích probíhajících mimo objekt školy.

4. Cíle PPŠ

Aktivity školy jsou zaměřeny na specifickou primární prevenci, rozpoznání a zajištění pomoci včasné intervence nebo krizové intervence v případech experimentování s návykovými látkami, rizikových stravovacích návyků vedoucích k poruchám příjmu potravy, traumatických zážitků - domácího násilí, šikanování, násilného chování, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže.

Hlavním cílem primární prevence na naší škole je především prevence v těchto oblastech:

- ✓ drogové závislosti, alkoholismu a kouření
- ✓ šikana, kyberšikana
- ✓ záškoláctví
- ✓ podpora zdraví a osvojení zdravého životního stylu
- ✓ multikulturní výchova, rasismus, intolerance
- ✓ netolismus
- ✓ domácí násilí
- ✓ kriminalita a delikvence
- ✓ vést žáky k zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení a sebepoznávání, k dovednostem řešit problémy
- ✓ k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování, projevů agresivity a porušování zákonů
- ✓ podněcování a podchycování aktivit žáků
- ✓ virtuální drogy (počítače, televize), gamblerství

Zaměřujeme se na vytváření kvalitních mezilidských vztahů, nadále pracujeme na přátelském klimatu školy a prevencí předcházíme sociálně negativním jevům. Cílená a programově zaměřená práce s třídním kolektivem pomůže vytvářet kamarádké a nezávadné prostředí ve třídě. V letošním školním roce se ještě více zaměříme na osobnostní a sociální výchovu, zejména na budování kladných postojů a zlepšení komunikace. Chceme vést žáky ke zdravému životnímu stylu a za velmi důležité považujeme také soustavnou spolupráci s rodiči.

Dlouhodobé cíle

- ✓ zvyšovat sociální kompetence – rozvíjet sociální dovednosti, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnost za chování a uvědomit si důsledky jednání, pochopit pojem sebeúcta, vést žáky k sebeúctě a hledat způsoby, jakými lze sebeúctu podpořit
- ✓ posilovat komunikační dovednosti – zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku
- ✓ vytvářet pozitivní sociální klima – pocit důvěry, bez nadměrného tlaku na výkon, zařazování do skupiny a práce ve skupině vrstevníků, vytvoření atmosféry pohody a klidu, bez strachu a nejistoty
- ✓ formovat postoje ke společensky akceptovaným hodnotám – pěstování mravních a morálních hodnot apod.
- ✓ formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, vyhodnocovat, ptát se, dělat závěry a rozhodnutí
- ✓ vést žáky k odpovědnosti za své zdraví
- ✓ vytvářet kvalitní mezilidské vztahy
- ✓ ukázat žákům zdravý způsob života a nabídnou možnosti, jak trávit volný čas
- ✓ vést žáky k jasnému odmítnutí všech projevů agresivity a destruktivního chování
- ✓ motivovat učitele ke spolupráci na programu
- ✓ motivovat rodiče ke spolupráci na programu
- ✓ zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence rizikového chování

Krátkodobé cíle

- ✓ nácvik praktických dovedností, vytváření pozitivních návyků
- ✓ nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládnutí a prevenci konfliktů - nápodoba i záměrný nácvik, využití skutečných konfliktních situací, využití scének a dramatizací
- ✓ zlepšení informovanosti žáků, rodičů i pedagogů v oblasti prevence
- ✓ vytvářet kvalitní mezilidské vztahy
- ✓ předcházet sociálně negativním jevům
- ✓ vytvářet dohody a pravidla - vytvářet společně se všemi, kterých se to týká
- ✓ cílená pozitivní pozornost - všimnout si žáků v situacích, kdy se chovají správně
- ✓ dávat prostor pro organizované a plánované činnosti i pro neorganizované a neplánované činnosti pro volný čas
- ✓ navázat kvalitnější komunikaci s rodiči - zlepšení spolupráce škola - rodina, učitel - žák - rodič

5. Vlastní preventivní aktivity během školního roku 2017/2018

6. ročník	<p>Tvorba třídních pravidel s TU Adaptační kurzy Den prevence – vztahy ve třídě, bezpečná škola Čas proměn – beseda o dospívání Šikana, kyberšikana – beseda s Policií ČR, dotazníkové šetření Dopravní výchova, prevence úrazů Požární ochrana – beseda s hasiči Environmentální výchova – ochrana životního prostředí</p>
7. ročník	<p>Tvorba třídních pravidel s TU Bezpečný internet - beseda s Policií ČR, dotazníkové šetření Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů Nástrahy sociálních sítí Multikulturní výchova, globální rozvojová výchova Environmentální výchova – ochrana životního prostředí Zdravá výživa Poruchy příjmu potravy Preventivní intervence Unplugged - prevence užívání návykových látek</p>
8. ročník	<p>Tvorba třídních pravidel s TU První pomoc – teorie a praxe ve spolupráci se SZŠ Hranice, VKZ, PŘ Sexuální výchova, HIV – beseda Nástrahy sociálních sítí – bezpečný internet Globální rozvojové vzdělávání - multikulturní výchova Environmentální výchova – ochrana životního prostředí Ochrana státu – AČR Domácí násilí – beseda</p>
9. ročník	<p>Tvorba třídních pravidel s TU První pomoc – teorie i praxe ve spolupráci se SZŠ Hranic Volba povolání – Úřad práce Píseň GRV – migrace, lidská práva, Fair trade holocaust, Osvětim Trestní právo, právní vědomí, kriminalita mládeže Právní ochrana dětí, sociální prevence – beseda, PČR Environmentální výchova – ochrana životního prostředí Domácí násilí - beseda Sexuální výchova – beseda</p>
Celoroční aktivity napříč školou	<p>Tvorba třídních pravidel – TU Sociogramy - TU Výchova ke zdraví - VZ Bezpečná škola Protidrogová prevence – průběžně OV, VKZ + nabídka programů Multikulturní výchova – Ov, Čj, D, Z + materiály ARPOK Globální rozvojové vzdělávání – naučit žáky zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život. (viz dokumenty MŠMT – primární prevence) Prevence šikany, kyberšikany Antisemitismus</p>

6. Metody práce

✓ Skupinová práce

Žáci během vyučování často spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskusi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

✓ Celoškolní projekty.

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňují intenzivní spolupráci tříd. Žáci se navzájem poznávají a dokážou spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

- ✓ Besedy
- ✓ Interaktivní programy
- ✓ Návčivky jednotlivých situací

Základním předpokladem účinnosti PPŠ je aktivní zapojení všech žáků školy (případně rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy. Během školního roku mapujeme situaci ve škole a následnou práci s třídními kolektivy a skupinami žáků pracujeme se získanými informacemi. Využíváme k tomu např. dotazníková šetření či projektové dny, které jsou zaměřeny na komunikaci, naslouchání, vztahy mezi vrstevníky i mezi žáky napříč školou. Důraz klademe na kontakt, přátelství, sebeúctu a sebevědomí, důvěru, soucit, práci s emocemi, hry na uvolnění napětí, potlačení agrese, umění spolupráce, řešení problémů apod.

Pro ty kolektivy, kde se vyskytují výraznější problémy připravujeme Dny prevence ve spolupráci s TU, máme možnost využívat spolupráci se školní psycholožkou.

V případě potřeby se třídní učitel může obrátit na preventivní tým, který tvoří ředitel školy Mgr. Radomír Macháň, zástupkyně ředitele školy Mgr. Lenka Šatánková, metodička primární prevence Mgr. Milena Valentová, výchovná poradkyně Mgr. Eva Odstrčilová a školní psycholožka Katarína Dutková.

Pokud nastane vyhrocená konfliktní situace mezi učitelem a žákem, řešíme případný konflikt rovněž za pomoci preventivního týmu. Proběhne projednání situace s vyučujícím, s vedením školy a se zákonnými zástupci konkrétního žáka.

PPŠ spolu s vedením školy zajišťuje spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, zejména s orgány péče o dítě, sociálním kurátorem, sociálně právní komisí na ochranu dítěte, s Policií ČR, s PPP apod.

Koordinace preventivních aktivit

Školní metodička prevence a výchovná poradkyně zajišťují spolupráci:

- mezi pedagogickými pracovníky a třídními učiteli
- mezi učiteli a rodiči
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Přerově
- mezi školou a společenskými organizacemi v obci
- s Policií ČR
- s ostatními organizacemi v rámci regionu, které zabývají oblastí primární prevence

- s ostatními základními školami v regionu
- spolupracují v oblasti prevence sociálně negativních jevů
- seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice
- koordinují své plány práce
- podílí se na organizaci soutěží

7. Další aktivity školy

Nabídka volnočasových aktivit v rámci školy:

Keramika

Počítačový kroužek

Matematické hrátky pro 9. ročník

Jazykové hrátky pro 9. ročník (příprava pro přijímací zkoušky)

Klub zábavné logiky a deskových her

Knihovnický kroužek

Latinsko - americké tance

Robotika a programování

Čtenářský klub

Hurá na tatami

Florbal

Náboženství

8. Spolupráce s rodiči a veřejností

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace. Děti i rodiče jsou seznámeni s konzultačními hodinami, které na škole probíhají každý týden. V závažných případech se lze obrátit na pedagoga ihned, ten zváží situaci a podle závažnosti ji řeší. Výchovná poradkyně i metodička prevence mají konzultační hodiny rovněž jednou týdně.

Rodiče mají také možnost navštívit výuku, v rámci Dne otevřených dveří či Dne školních zahrad pak blíže poznávají prostředí naší školy.

Zavedenou tradicí je každoroční program pro předškoláky Koráb Struhlovák, který pomáhá budoucím prvňáčkům seznámit se s prostředím školy a rodičům pak umožňuje hravě zvládnout předškolní přípravu jejich dětí.

Spolupracujeme i s venkovskými školami, pro jejichž žáky připravujeme pestrý program. Děti se během dopolední výuky mohou zúčastnit ukázkových hodin v odborných učebnách, v jazykové laboratoři, ve sportovním areálu či v přírodní učebně s jezírkiem, hmyzím domečkem a jurtou.

9. Spolupráce s ostatními odborníky

okresní metodik prevence	Mgr. I. Oršulíková	orsulikova@ppp-prerov.cz
Kontaktní a krizové centrum Kappa Přerov		office@kappa-help.cz
Městská policie Hranice		mp.hranice@mesto-hranice.cz
Policie ČR	pprap. Klabačková	974 778 778 604 233 939
Pedagogicko - psychologická poradna	Mgr. Ivana Matysová	ppp.matysova@seznam.cz
Sociální odbor MěÚ Hranice	Bc. M. Škapová Sutorý	581 828 440 581 828 445
Středisko výchovné péče Tršice	Mgr. Miroslav Raindl	vedouci@svp-trsice.cz
Dětský domov a Školní jídelna, Hranice	Mgr. Pavla Tvrdoňová	ddhranice@ddhranice.cz

TELEFONICKÉ LINKY PRO POMOC DĚTEM:

Linka bezpečí 116 111 nebo 800 155 555
Linka důvěry Dětského krizového centra 241 484 149
Růžová linka 272 736 263

Dětské krizové centrum, (týrané a ohrožené děti), Praha 4, 241 483 853
www.ditekrize.cz

Fond ohrožených dětí, Na Poříčí 6, Praha 1, 224 236 655, fod@fod.cz

[Bílý kruh bezpečí](#)

U Trojice 2, Praha 5, tel. 257 317 110, Nonstop DONA linka pro oběti domácího násilí
251 511 313

10. Škola a oznamovací povinnost

Pokud získá pracovník školy hodnověrným způsobem poznatky o tom, že někdo připravuje, páchá nebo již spáchal jednání, které lze posoudit jako týrání dítěte, má podle platných zákonů tzv. oznamovací povinnost podle § 167 a 168 trestního zákona. V případě zanedbání této povinnosti nastupuje pro tuto osobu trestní odpovědnost za nepřekežení nebo neoznámení trestného činu.

Oznamovací povinnost

- § 168 trestního zákona – tzv. povinnost oznámit trestný čin
- § 167 tr.z. tzv. povinnost překazit trestný čin

Zákon rozeznává jednak překežení trestného činu (§167 tr.z.), který je páchán nebo se připravuje a dále neoznámení trestného činu (§168 tr.z.) již ukončeného protiprávního jednání. Zákon vyjmenovává skutkové podstaty, které je povinností překazit či oznámit a jejich výčet je taxativní. Mezi vyjmenované trestné činy, které chrání děti patří:

- § 215 týrání svěřené osoby
- § 241 znásilnění

- § 242 pohlavní zneužívání
- § 219 vražda

Překazit trestný čin lze včasným oznámením policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci, ale také každým jednáním, které je způsobilé v konkrétní situaci zabránit dokončení protiprávního jednání (např. fyzickým násilím). Tuto povinnost nemá pouze ten, kdo by s tím měl značné nesnáze a nebo by sebe uvedl v nebezpečí smrti.

Jakmile se tedy kdokoli ve škole dozví o násilí páchaném na dítěti, pak by toto jeho oznámení orgánům činným v trestním řízení mělo být bezodkladné, neboť z okolností a podmínek každodenního pobytu dítěte ve škole jsou pracovníci školy mezi prvními, kdož se mohou hodnověrně a vlastním pozorováním velmi záhy dozvědět o násilí v rodině. Souběžně je povinností školy informovat také orgán sociálně-právní ochrany dětí (blíže k tomu viz níže)

Stíhání pachatele a souhlas poškozeného

- § 163 a 163a trestního řádu

Pro účinnou ochranu dětí jako oběti násilí není vyžadován až na výjimky souhlas s trestním stíháním pachatele. Ustanovení § 163 trestního řádu upravuje, kdy je zapotřebí výslovného souhlasu poškozeného se stíháním pachatele, který je pro dítě osobou blízkou. Zákon v tomto ustanovení taxativně vyjmenovává jednotlivé trestné činy, z nichž se týká násilí na dětech pouze znásilnění dle § 241 tr.z.

Ustanovení §163a trestního řádu zakotvilo výjimku, podle níž není zapotřebí souhlasu k trestnímu stíhání, pokud je poškozeným nezletilé dítě mladší 15 ti let ani u taxativně vyjmenovaných trestných činů.

U trestných činů § 215 tr.z.(týrání svěřené osoby),§ 215a tr.z.(týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě) ani § 242 tr.z. (pohlavní zneužívání) není tak ze zákona zapotřebí vůbec zjišťovat souhlas poškozeného s trestním stíháním pachatele.

Zákon č. 359/1999 Sb., o soc.- právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů
Orgán sociálně právní ochrany dětí zajišťuje zejména ochranu práv dětí na příznivý vývoj a řádnou výchovu a chrání jejich oprávněné zájmy. Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte (§5).

Každý kdo přijde do kontaktu s dětmi, má právo obrátit se na orgán sociálně právní ochrany dítěte a upozornit na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti, nebo na skutečnosti, že na dětech byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo je podezření ze spáchání takového činu a nebo, že děti jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami (§6 a7)

Školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou však povinny oznámit orgánům sociálně právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že mají ve svém okolí děti, jichž se dotýká shora uvedené charakteristika(§10) a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se o takové skutečnosti dozví.

Co může dělat učitel, pokud má podezření na domácí násilí a zároveň týrání dítěte a rodiče odmítají se školou komunikovat?

- V první řadě by se škola měla snažit komunikovat s obětí domácího násilí a přimět jí situaci v zájmu dítěte řešit – například odkázáním na centra pomoci pro oběti

domácího násilí. Ale pokud odmítá rodič komunikovat, má škola v případě podezření na trestný čin povinnost dát podnět policii, informovat OSPOD – sociální pracovnice může vyšetření dítěte psychologem nařídit. Psycholog ale nesmí dát zprávu o vyšetření učitelé bez vědomí rodičů. Podněty je možné dávat i přímo státnímu zastupitelství a jako oznamovatel žádat, aby byla škola informována o přijatých opatřeních ve lhůtě do 30 dnů. Škola musí popsat skutečný stav, který je příčinou podezření na trestný čin a samozřejmě vychází z okolností a ze situace, z jaké se o podezření na spáchání trestného činu dozvěděla. Pokud se později trestný čin neprokáže, nemůže být pracovník školy odsouzen za pomluvu. Navíc OSPOD musí zachovat mlčenlivost o oznamovateli.

Může dítě samo iniciovat svou ochranu?

- Dítě může podle shora uvedeného zákona požádat o ochranu na svou vlastní žádost.
- Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. §8
- Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychologického vývoje.

11. Škola a bezpečnostní plán

Je důležité vědět, kdo smí a kdo nesmí vyzvedávat dítě ze školy a školní družiny (je dobré mít kopii rozhodnutí od soudu, policie, OSPOD, či azylového domu).

- V případě, že se násilný rodič bude domáhat převzetí dítěte, mít ve složce žáka informace, že je styk zakázaný, dítě je svěřeno matce atd.
- Pokud nejsou jasná rozhodnutí, doporučit matce návštěvu organizace pomáhající obětem domácích násilí (například v Praze ROSA) a doporučit jí, aby si zajistila právní pomoc, informovat jí, že může podat k soudu žádost předběžné opatření svěřením dítěte do péče, či úplného zákazu styku či zákazu přiblížení.
- Vědět, že je dítě ubytováno v utajeném azylovém domě pro ženy a děti, oběti domácích násilí. Mít kontakty na pracovníci azylového domu.
- krizový scénář = INTERVENČNÍ TÝM, který řeší možné situace ohrožení, jako je co dělat v případě ohrožení – napadení žáka, učitelky apod.

Kdo bude volat policii, kdo zajistí bezpečí žáka a ostatních dětí, kde do příjezdu policie bude dítě, které chceme ochránit.

- zabezpečení školy se řídí doporučením MŠMT pro zabezpečení škol a školských zařízení

12. Školní program proti šikanování - tvoří samostatnou část PPŠ

13. Přílohy

příloha číslo 1 CO DĚLAT KDYŽ...

ŽÁK SE STAL OBĚTÍ ŠIKANY NEBO SE ŠIKANY DOPUSTIL

- Všichni zaměstnanci školy se řídí materiálem: Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
- Pokud se pracovník školy stane svědkem šikany, musí okamžitě zajistit ochranu obětí a ve spolupráci s ostatními zaměstnanci školy zajistí izolaci agresorů (každého zvlášť).
- Informuje metodika prevence, výchovného poradce a třídního učitele, kteří společně projednají další postup a celou záležitost vyšetří. Metodik prevence průběžně informuje vedení školy.
- Po vzájemné domluvě s vedením školy metodik prevence (výchovný poradce, třídní učitel) informuje zákonné zástupce agresorů i obětí telefonicky, případně doporučeným dopisem.
- Při závažnější formě šikany informuje metodik prevence vedení školy, které přizve k jednání zákonné zástupce.
- Pokud je podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, informuje vedení Policie ČR.
- V pokročilém stadiu šikany vedení školy využije možnosti spolupráce s některými z odborných pracovišť.

DÍTĚ JE VE ŠKOLE POD VLIVEM DROG

- Zajistit dostatek čerstvého vzduchu.
- Zachovat klid, mluvit s dítětem běžným tónem.
- Snížit se na jeho úroveň
- Udržovat dostatečný odstup, nenarušovat osobní prostor.
- Oční kontakt, „neprobodávat“ však dítě pohledem.
- Zajistit, aby jiný dospělý nebo jiné dítě odvedlo ostatní spolužáky ze třídy (snížení rizika napadení, úrazu apod.)
- Informovat zákonné zástupce.
- Jestliže dojde k sebepoškození nebo bude dítě vyhrožovat sebepoškozením, volat RZS.
- S dítětem by měl být učitel, kterému dítě důvěřuje.
- Velmi pozorně sledovat a reagovat na chování dítěte.
- Vyvarovat se hádek, agrese z naší strany apod.
- Informovat neprodleně vedení školy a metodika prevence.
- Metodik prevence společně s vedením školy provede o skutečnosti zápis, který dá podepsat zákonnému zástupci.

U ŽÁKA BYLO ZJIŠTĚNO VLASTNICTVÍ DROGY NEBO BYL ŽÁK PŘISTIŽEN PŘI DEALERSTVÍ

- Ten, kdo zjistí tuto skutečnost, odvede žáka i s jeho osobními věcmi do ředitelny a informuje vedení školy, metodika prevence a výchovného poradce (dva jiné svědky).

- Ředitel školy zajistí dozor nad žákem a jeho osobními věcmi (dva svědci) v samostatné místnosti tak, aby je žák měl pod dohledem, ale nemohl s nimi manipulovat.
- Ředitel školy uzavře látku na bezpečné místo (trezor).
- Vedení školy informuje zákonné zástupce žáka a policii ČR.
- Metodik prevence ve spolupráci s ředitelem sepíše krátký zápis o dané skutečnosti (jak jsme k látce přišli, popis této látky, kdo je sepisování přítomen, všichni zúčastnění se podepíší, pokud odmítli, tak se to do zápisu uvede). Zápis se dá rovněž podepsat zákonnému zástupci.

Pokud se ve škole vyskytnou drogy a s tím spojené problémy, tak tuto skutečnost rozhodně netutláme, ale prohovoříme tato fakta s rodiči, s žáky. Předejdeme tak šíření zbytečných fám, nepravd. Při sdělování samozřejmě volíme přiměřenou formu, zmíníme se např. o tom, co škola udělala, aby se tato situace neopakovala.

Příloha číslo 2

Školské dokumenty k prevenci rizikového chování

STRATEGIE

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018, č.j.431/10
- Strategický protidrogový plán Ol. kraje na období 2015 -18
- Strategie prevence kriminality na léta 2016 – 2020
- Krajský plán primární prevence na léta 2015- 18

ZÁKONY

- [Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání \(školský zákon\)](#) Do zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), došlo k doplnění § 22a a 22b upravující práva a povinnosti pedagogických pracovníků a dále k doplnění § 31 školského zákona o postup v případě zvláště závažných porušení povinností stanovených zákonem.
- [562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona](#)
- [563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů](#)
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů- platné znění od 1.7.2017
- Zákon č. 65/2017 Sb.Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, účinnost od 1.5.2017
- Zákon o hazardních hrách č. 186/2016 Sb. Platný od 1. ledna 2017

VYHLÁŠKY

- VYHLÁŠKA 27/2016: Vyhláška o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných ve znění účinném od 1.9.2017 <http://www.msmt.cz/dokumenty-3/vyhlaska-c-27-2016-sb-o-vzdelavani-zaku-se-specialnimi-1>
- vyhláška 197/2016 Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky

- Novela 412/2006 Vyhlášky o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditačních komisí a kariérním systému pedagogických pracovníků č. 317/2005Sb.

METODICKÉ POKYNY A DOPORUČENÍ

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a ve školských zařízeních č.j. 21291/2010-28 + přílohy pro jednotlivé typy rizikového chování : 1. návykové látky, 2. rizikové chování v dopravě, 3. poruchy příjmu poravy, 4. alkohol, 5. syndrom CAN, 6. školní šikanování, 7. kyberšikana, 8. homofonie, 9. extremismus , rasismus, xenofobie, antisemitismus, 10. vandalismus, 11. záškoláctví, 12. krádeže, 13. tabák, 14. krizové situace spojené s násilím, 15. netolismus , 16. sebepoškozování, 17. nová náboženská hnutí, 18. rizikové sexuální chování, 19. příslušnost k subkulturám, 20. domácí násilí 21. hazardní hraní
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j.: 14423/99-22
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j.: 10194/2002 –14
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané, č.j.: 25884/2003-24
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT Č.j.: 37 014/2005-25

Příloha číslo 3:

Pravidla školy při řešení přestupků

V případě vyšetřování šikany dle pokynu MŠMT postupujeme podle této strategie :

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
2. Nalezení vhodných svědků
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv konfrontace oběti a agresorů)
4. Zajištění ochrany obětem
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Při udělování trestu se řídíme dvěma zásadami :

1. Celá záležitost má být trestem co nejrychleji „vyřízena“ a nemá se dítěti připomínat. (Tím spíše si ji má pamatovat a pečlivě zaznamenat pedagog).
2. Odsuzujeme čin, nikoliv dítě. Naopak, na každém provinilci se snažíme najít to nejpozitivnější, na co můžeme navázat.

Každá sankce, kterou použijeme, musí být provinilci, jeho rodičům i kolektivu třídy jasně vysvětlena. Jen tak může být pedagogicky účinná.

Postup v případě, že žák přijde do školy pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky :

1. V případě, že jeho stav mu nedovoluje pokračovat ve výuce, ale žák komunikuje (je v relativně dobrém stavu) voláme rodiče.
2. V případě, že je dítěti hodně zle, voláme záchrannou službu. Sdělujeme, že dítě je malátné, zvrací, necítí se dobře apod.

Pokud máme podezření, že žák má u sebe návykovou látku, případně ji distribuuje :

1. Provedeme diskrétní šetření
2. Pokud nalezneme neznámou látku zajistíme ji před svědky
3. Sepíšeme protokol
4. Když máme dostatek informací a údajů, popřípadě jsme zajistili látku oznamujeme policii.

Pokud si nevíme rady, kontaktujeme preventivní oddělení Policie ČR a svůj postup s nimi konzultujeme.

Postup při udělování výchovných opatření

- Pochvaly:

Pochvala – je udělována průběžně všemi pedagogy – ústně, do ŽK

Pochvala TU – uděluje TU za dlouhodobé výsledky (příprava na vyučování, snaha, píle , zlepšení prospěchu, příkladné chování, pomoc spolužákům, práce pro třídu, aktivita, soutěže, reprezentace školy)

Pochvala ŘŠ – udělována ŘŠ za mimořádné výsledky, soutěže

- Tresty:

Sdělení v ŽK – udělují pedagogové bezprostředně po přestupku

- Specifikace jednotlivých výchovných opatření :

Napomenutí třídního učitele (NTU) :

Opakované zapomínání pomůcek

Opakované neplnění školních povinností

Nevhodné chování a nekázeň ve vyučování

Nevhodné chování o přestávkách

Kouření v areálu školy, týká se i elektronických cigaret

Důtka třídního učitele (DTU) :

Časté zapomínání pomůcek

Časté neplnění školních povinností

Opakované nevhodné chování v hodinách

Opakované nevhodné chování o přestávkách

Opakované kouření v areálu školy

Nezlepšení situace po předchozím udělení NTU

Důtka ředitelky školy (DŘŠ) :

Soustavné neplnění školních povinností

Úmyslné poškození školního majetku

Úmyslné ohrožení zdraví spolužáků

Podvod v žákovské knížce

Nevhodné chování k vyučujícím, zaměstnancům školy a všem dospělým osobám v areálu školy

Neomluvená absence do 8 vyučovacích hodin jednorázově, a do 4 hodin opakovaně (např. 4x 1h)

Nezlepšení situace po předchozím udělení DTU

2. a 3. stupeň z chování

Závažné porušení školního řádu

Neomluvená absence

Ublížení spolužákům

Držení a distribuce návykových látek
Účast na vyučování pod vlivem alkoholu, návykových látek

Jedná se pouze o orientační vymezení jednotlivých výchovných opatření. Při každém konkrétním činu je nutno postupovat citlivě s přihlédnutím k celkové situaci a okolnostem případu.

Příloha č.4

Přehled akcí realizovaných v součinnosti se ŠMP:
2. stupeň – školní rok 2016/2017– žáci, učitelé, školení

měsíc	
srpen	Interaktivní program práce s problémovou třídou, práce TU Pozitivní klima školy Pravidla ve škole Tým primární prevence Krizový plán školy MPP - plánované akce 2016/2017 Dokumenty k MPP Jak postupovat v případě vyskytnutí se problémů odkaz na web školy
září	Světová náboženství 9.AB ARPOK Program MPP 2016/2017 Program proti šikaně – součást MPP informace pro rodiče
říjen	ARPOK Olomouc, projekt globální výchovy požární ochrana, práce hasičů Holocaust, Síla lidskosti Nicholas Winton Čs.legionáři 8.,9.ročník Volba povolání – seznámení se SZŠ Hranice Projekt dřevo, chemie – SPŠ Hranice
listopad	9.AB dotazníkové šetření - preventivní intervence Osvětim, 9. ročník – historické souvislosti Volba povolání: Přerov pracovní úřad 30.11. EXIT TOUR 6.-9.,ročník, den PP Naši úspěšní absolventi – beseda 9:AB Beseda se spisovatelem - Arnošt Vašíček 8.,9.r. Přednáška Kyberšikana pro pedagogy,30.11. Vácha
prosinec	9. ročník - volba povolání: Přerov úřad práce Globální rozvojové vzdělávání – Čj, D Osvětim 9.AB antisemitismus...
leden	Volba povolání Nástrahy sociálních sítí – propojenost ve výuce (Ov, Čj)
únor	6.,7. ročník – 1. pomoc, lektorka ze SZŠ Mez.den darování knih – tolerance, životní hodnoty... Volba povolání Den holocaustu 9.ročník Divadlo loutek Ostrava 8. ročník

	Živá knihovna - ARPOK Olomouc
březen	Předtaneční 9. ročník – kolektiv, slušné chování... Šikana, vztahové problémy – průběžně TH Spravedlivý obchod – Fair trade, slušnost, rovnost... Beseda s hasiči 1. stupeň Beseda s pamětníci ŠOA 9. ročník
duben	Předtaneční 9. ročník – kolektiv, slušné chování... 3.,4. 5. ročník beseda s městskou policií 5.ročník - beseda s PČR šikana, bezpečnost Divadlo loutek Ostrava 5. a, 6 .ročník Kyberšikana, šikana – informace pro žáky, pedagogy Dopravní výchova – 1. stupeň, Globální rozvojové vzdělávání – 8.,9. ročník, projekty Unplugged, výzkum Adiktologie 9.AB testování Den Země
květen	Předtaneční 9. ročník – kolektiv, slušné chování... 7.ročník – prevence kriminality – MP Hranice Beseda s AČR – Zámecký klub, poslání, mise AČR 8.,9.ročník Klima školy, sociogramy, prevence – proskoly.cz Globální rozvojové vzdělávání – 8.,9. ročník, projekty
červen	Klima školy, sociogramy, prevence – proskoly.cz Hranické hry bez hranic - AČR 9.AB beseda s PČR – právní vědomí 8.AB beseda s MP Hranice – sebeobrana, práce MP Globální rozvojové vzdělávání – 8.,9. ročník, projekty Hranické hry bez hranic - AČR 26.6. FIND YOUR WAY – primární prevence

www.ovce.sk
www.zachrannykruh.cz
www.evvoluce.cz
www.proskoly.cz